

RIJEČ UREDNICE / A WORD FROM THE EDITOR-IN-CHIEF

Institut za historiju Univerziteta u Sarajevu novim brojem časopisa *Historijska traganja* nastavlja *potragu* za povijesnim činjenicama iz bliže ili dalje prošlosti, novim saznanjima i kontekstualizacijom. Neupitna kvaliteta članaka i široka plejada tema koje su se našle u ovom broju obogaćuju naše dosadašnje znanje, a istovremeno, u svojoj suštinskoj nedovršenosti, potiču na daljnji naučni razgovor, pa i polemičku raspravu koja će, sigurni smo, dovesti i do značajnih reinterpretacija u našoj historiografiji.

Dvadeset i prvi broj *Historijskih traganja* zadržao je već utemeljene rubrike i pred sud javnosti predočava šest izvornih naučnih radova. Pored toga, ovaj broj donosi trinaest prikaza najnovijih izdanja koja su objavljena u Bosni i Hercegovini i pri tome, na naše posebno zadovoljstvo, nekoliko značajnih monografija Instituta za historiju, ali i knjiga objavljenih u inostranstvu (Londonu, Berlinu, Slavanskom Brodu, Zadru).

Prvi članak je rezultat višegodišnjeg istraživanja Enesa Dedića u Državnom arhivu u Dubrovniku i predstavlja kompletnu transkripciju, do sada neobjavljenih, odluka Velikog vijeća Dubrovačke Republike koje se odnose na Srpsku Despotovinu u periodu od 1415. do 1506. godine.

Kasnim srednjovjekovljem bavi se i Marko Rimac, ukazujući na specifičnu situaciju sitnoplemičke općine Poljice koja koncem XV i početkom XVI stoljeća nastoji balansirati između dvije sredozemne imperijalne sile, što je rezultiralo podjelom plemstva i dvostrukom hijerarhijom unutar općine: jednom koja je bila lojalna Osmanlijama i drugom odanom Mletačkoj republici.

O sarajevskoj porodici Despić, njenim trgovačkim poslovima i saradnji od sredine XVIII do konca XIX stoljeća piše Hana Younis. Ona se ovom

prilikom posebno osvrnula na deftere kućnih troškova koji u značajnoj mjeri oslikavaju društvene i statusne promjene ove ugledne porodice i otkrivaju svakodnevni život njenih članova i njihove međusobne odnose.

Rad Muhameda Nametka i Tomasza Jaceka Lisa govori o elaboratu Karla Stefanowskog, austrougarskog činovnika, u kojem je, zaduženjem zajedničkog ministra finansija Benjamina Kallaya, pomno zabilježio finansijske tokove i kreditno poslovanje u Bosni i Hercegovini i koji nudi djelimična saznanja i o bosanskohercegovačkoj svakodnevnici i teškoćama njenih stanovnika.

Oslanjajući se na građu nekoliko arhiva, posebno onu koja se čuva u njemačkom Saveznom arhivu (Freiburg), Gaj Trifković piše o personalnoj politici Wermachta na Balkanu, analizirajući biografije šezdesetak komandanata krupnih operativnih jedinica njemačke vojske i posebno ukazujući na mehanizme po kojima su birani na dužnosti i slati na ovo ratište.

U fokusu članka Hamze Karčića je, do sada u značajnoj mjeri nepoznat, navodni sporazum Richarda Holdbrooka i Radovana Karadžića iz jula 1996. godine kojim je, prema kasnijim tvrdnjama iznesenim pred Haškim tribunalom, američki diplomata garantirao Karadžiću da će biti pošteđen hapšenja i sudskog procesuiranja ako odstupi sa javnih i političkih funkcija.

Ovogodišnji broj časopisa, kao što je već rečeno, donosi i trinaest prikaza vrijednih naučnih publikacija, pri čemu su se iskazaliiskusni, afirmisani historičari, ali i mlađi autori: Dženana Kurtović, Esad Kurtović, Enes Dedić, Amina Abaspahić, Dražen Janko, Amer Maslo, Omer Merzić, Nedim Pustahija, Amina Šehović, Ajdin Muhedinović i Nedžad Novalić.

S osobitim zadovoljstvom preporučujem ovogodišnji broj *Historijskih traganja*, uvjerena u njegov značajan doprinos saznanjima o prošlosti koja se, po prirodi stvari, neprestano mijenjaju i dopunjuju. Ostajemo otvoreni za daljnju saradnju, za dograđivanje postojeće mreže autora i saradnika, za *stare* i *nove* teme, reinterpetaciju *poznatog* i otvaranje *nepoznatog* stalno prisutnog i neminovnog u historijskoj nauci.

Dr. Dženita Sarač-Rujanac